

„Edinost“

Iz naja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); zven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejema inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Tisnija tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trs

A la „Wiener Abendpost“.

Pod tem naslovom je priobčil znani francoski publicista, Andre Chéradame — kakor smo omenili že včeraj — v listu „Pensée Slave“ nastopni odgovor oficijoznemu listu na Dunaju „Wiener Abendpost“:

Dobro znana uradna izjava v „Wiener Abendpost“ glede francoskega časopisja je bila v Franciji sprejeta z vidnim začudenjem. Gotovo pa je, da ta izjava ne doseže tistega vspeha, katerega so hoteli doseči njeni avtorji. Vzrok je zelo jednostaven in oni ga bodo jako lahko umeli, ako bodo hoteli z razsodnostjo in hladnokrvnostjo upoštevati to, kar se v Franciji piše glede Avstrije. Res je, da se skoraj dve leti sem veliki francoski dnevniki mnogo več zanimajo za habsburško monarhijo, nego so se zanimali v minulosti. Ali če se bavijo s tem, se ne bavijo radi tega, da bi prezirljivo govorili o Avstriji in nje vladarju, niti da bi prorokovali (prognostizirali) razsulo Cislajtani, kakor trdi „Wiener Abendpost“, temveč le v ta namen, da protestirajo proti napadom na Avstrijo od strani vpljivnih organov nemškega cesarstva, na čegar ozemlju se brez ovir razvijajo mogočna protiaustrijska društva pod blagohotnim pokroviteljstvom cesarja Viljema II. Francosko časopisje torej le reagira proti ideji neizogibnega razpada Avstrije, katera ideja se je teskom zadnjih tridesetih let razširila v Parizu vsled delovanja brzojavnih agencij, inspiriranih v Berlinu.

Upošteva se to je uradna izjava „Wiener Abendposte“ evidentno pogrešana.

Kar se dostaje moje osebe, kakor avtorja moje, pred kratkim izdane knjige o Avstriji, bil sem osebno napaden od gotovih prusofilskih časopisov (posebno od „Prager Tagblatt“) in denunciran kakor podpihovalec nasprotstva Francozov proti Avstriji, na kar mi ne ostaje drugega, nego da to obtožbo proglasim za smešno.

Vsa moja knjiga „L'Europe et la question d'Autriche au seuil du XXème siècle“ (Evropa in avstrijsko vprašanje na početku XX. stoletja) je v resnici posvečena samo v to, da dokaže, da Avstrija ne razpade, temveč da, nasprotno, zadostuje le nekoliko energije in bistrovidnosti v to, da se niti dvomiti ne more o njenem obstanku.

Ko sem v omenjeni knjigi pojasnil razloge obstanka avstrijske monarhije, zaključil sem iz tega dovolj jasno:

„Avstrija ima sama v sebi dovolj pravih življenskih pogojev, naravni razvoj stvari nikakor ne stremi za njenim razpadom; nje razdelitev mogel bi povzročiti samo pritisk vnanje moči, t. j. moči, ki leži izven Avstrije.“ (Glej str. 169).

Ta formula, zdi se mi, je dovolj jasna tudi največ zahtevajočim.

Kar se tiče namišljenih napadov na habsburško dinastijo, ki se očitajo nam Francozom, isti ne obstojajo niti najmanj. Kar se tiče mene, skušal sem dokazati, kako potrebna da je habsburška monarhija Evropi. Govoré v gori omenjeni knjigi svoji o prestolonasledniku, nadvojvodi Franu Ferdinandu, sem pisal: „Nedvomno je ta poslednji zelo malo poznan; sodi se ga hladnim in rezerviranim, ali oni, ki so ga spoznali ob bližji, vedo, da je koncilijanten in zavzet za to, da se vsem njega narodom podeli pravice. Njegova poroka z grofico Chotek, sklopljena navzlic velikim zaprekam, dokazuje njegovo odločnost in preziranje zastarelih predsodkov. Poznavajoči skoraj vse jezike svojega bodočega cesarstva ter v prvi vrsti češki jezik,

katerega je popolnoma zmožen, kaže se, da poseduje vse lastnosti, ki ga usposobljajo za pravega avstrijskega monarha.“ — (Glej stran 285).

Evo: na kak način insultiramomi člene habsburške hiše!

V resnici nam torej ni v Franciji niti najmanj za to, da bi napadali Avstrijo, temveč postajamo ravno obratno, vedno bolj njeni prijatelji. To dokazuje, da umevamo vedno bolj interes Evrope na obstanku Cislajtani. Tu treba povdarjati, da kadar mi Francozi govorimo o narodnostih Avstrogerske monarhije, delamo to brez najmanjše animoznosti do onega nemškega elementa, ki je v resnici avstrijski. Mi ne propovedujemo noben način zatiranja avstrijskih Nemcev od strani Slovanov, ali mi želimo le to, da evolucija sile dejstev uredi stvari tako, da bodo vsi avstrijski narodi uživali jednako pravico; želeči to pa skušamo stati na legalnem avstrijskem stališču, to se pravi, da se zadovoljujemo z nado, da § 19. avstrijskega osnovnega zakona od l. 1867 glede narodne enakopravnosti postane s časom nekaj več, nego le mrtva črka. To želimo radi tega, ker v odkritosrečnem izvajanju § 19. državnih osnovnih zakonov vidimo rešitev notranjih avstrijskih homatij.

Res je, nam se očitajo naše simpatije do Slovanov. Ali kako je mogoče zahtevati od nas, da naj bi ne simpatizirali s temi Slovani? Oni so dokazovali vedno svojo prisrčno naklonjenost do Francije, in njih riven-dikacije so tako pravične in zmerne, da mi ne moremo, da bi jih ne podpirali.

Slovani Cislajtani omejujejo svoje zahteve na sledeče:

„Noben Slovan ne misli napadati zakonitih pravic nemške narodnosti; ali večina avstrijskih narodov noče več priznavati privilegijev manjšine.“

Ali ne odgovarja ta formula popolnoma § 19. državnih osnovnih zakonov od l. 1867?

Jedini element v Avstriji, proti kateremu protestira in bo protestiralo francosko časopisje, je element pangermanski, čegar naraščanje je nevarno ne le za Avstrijo, temveč tudi za Francijo in za vso Evropo.

S tega stališča vse izjave „Wr. Abendposte“ ne dosežejo niti najmanjšega vspeha. Ako hočejo dunajski funkcionarji biti zaslepljeni, je to njihova stvar; ali kar se tiče nas, se hočemo nekoliko bolj uglobiti v splošno politiko.

Ni možno trditi, da je stranka, ki si je o zadnjih volitvah povečala število svojih državnih poslancev od 7 na 22 (nemško-radikalna) količina, katero je možno prezirati; in to toliko manj, ako se upošteva, da so načelniki te stranke izjavili v plenumu zbornice poslancev, da stremijo za pridruženjem Avstrije k nemškemu cesarstvu. Te izjave so se ponavljale tako pogostoma in so bile tako jasne, da si je posl. dr. Kramar štel v dolžnost, odgovoriti na to, kakor je trebalo. Je-li možno razsodnemu človeku, da bi pangermaskim društvom nemškega cesarstva odrekal vsakršen pomen, katera društva, kakor »Alldeutscher Verband«, imajo po nad 20.000 udov, katerih namen je, da na vse mogoče načine uničujejo avstrijsko lojalnost?!

Ne, morali bi biti bedasti, da ne bi umeli, kam tirajo ta napenjanja, in ni je moči na svetu, ki bi mogla francoskemu časopisju zabraniti, da bi se ne bavilo s to stvarjo.

Mesto da se krivo razlaga to, kar pišejo veliki francoski časopisi, storili bi dunajski funkcionarji mnogo bolje, ako bi pangermanski propagandi prišli v okom in od svojih berlinskih zaveznikov izposlovali razpuščenje onih društev, ki na nemškem ozemlju

sistematično organizirajo najtežje in najnevarnejše komplicacije na evropskem kontinentu.

Zaključuje povdarjam, da francosko časopisje niti najmanj ne napada Avstrije, pač pa pobija one, kateri bi jo hoteli uničiti. Morejo-li francoski novinarji postopati drugače? Čim trdnjša bo Avstrija, tem bolj bo zagotovljen evropski mir. Avstrija pa bo tem močnejša čim bolj si bo zopet pridobivala ono neodvisnost, kojo je zgubila po porazu pri Sadovi!

Kongres slovanskih novinarjev v Dubrovniku.

(Po »Obzorju«.)

(Dalje.)

Naslednjega dne, 7. aprila se je deputacija novinarjev predstavila županu dubrovniškemu, dru. Peri Čingriji, da se mu zahvali na toli prijaznem vsprejemu, prirejenem članom kongresa.

Župana je pozdravil g. dr. Mazzura; a župan se je zahvalil naglašujoč, kako srečen je, da more v starodavnem Dubrovniku pozdraviti slovanske novinarje.

Popoldne je bil izlet v divni Lokrum. Novinarji in pridruživše se jim meščanstvo so se ukreali na dva parobroda. Vse je bilo očarano po pogledu na divno okolico in na sam Lokrum. Dolga želja mnogih nas se je izpolnila, da smo mogli gledati ta bujni otok, o katerem smo toliko čuli in čitali, na katerem je nesrečni car Meksikanski iskal miru od dvorskih spletk. Na otoku je vse bujno in zeleno. Zrak je čist, a povsodi prekrasen duh od južnega cvetja. Duh rožmarina je v popolni svoji moči. Razgled na odprto morje, kateremu ne vidiš kraja, prekrasen. Ko smo si egleдали otok, odšli smo v samostan, nekdanji dvorec Maksimilijana. Več sob je še vedno tako urejenih, kakor so bile za časa nesrečnega cesarja Maksimilijana.

Izšli smo iz samostana nam je občina dubrovniška na trati priredila pogoščenje. Kakor je bilo že vse oduševljeno po tem izletu, ni moglo biti drugače, nego da smo kmalu čuli zdravice, s katerimi je prišel dr. Pero Čingrija, davši odduška svoji radosti, da njegovo mesto more pozdraviti sinove velike Slavije. Dubrovnik ne more storiti Bog ve kaj, ali kar stori, stori iz drugega sreča. Ko je godba odsviralala »Hej Slovani«, se je dvignil Poljak dr. Ostaszevski-Baranski, ki je naglašal, da vsi moramo delati na ujedinjenje Slovanstva od morja do morja. Dubrovnik je v tej borbi trdnjava. Čeh Sokol je povdarjal, kako treba, da se vsi Slovani ujedinijo v borbi proti skupnemu neprijatelju. Slovaški pesnik in mučenik Hurban-Vajansky je rekel, da je pesem »Hej Slovani« izšla iz slovaškega pesnika (Tomaška). Dr. Tresić-Pavičić, sklicujoč se na to, da so bili Dubrovnik in Hrvati vsikdar boritelji slovanske vzajemnosti, je nazdravil vsakemu slovanskemu narodu posebej. Dr. Vergun je ob občem odobravanju prečital nastopni eksrompt:

Дубровникъ чуднои, ясная природа.
Все въ тебъ дивно; воздухъ, зелень, море,
И лишь едино, лишь едино горе
Недостаетъ лишь — гордая свобода!

Но съединитесь все вы, бѣго славяне
И заиграетъ ото сине — море
И мы разсѣтѣмъ бѣговое горе
И мы залечимъ вѣковия рана
И все свободная будемъ, ген славяне!

Šarić je nazdravil Dubrovniku, ki je toliko dal Slovanstvu in Hrvatstvu. Dubrovnik, časteči in sloveči svoje goste, prav za

prav časti in slavi sebe. — Postajalo je kasno, že se je spuščal mrak, a gosti so se vsi vduševljeni po modri Adrijii odveli nazaj v Dubrovnik.

Naslednji dan je bil zopet krasen. Ves čas nas je spremljalo krasno vreme. Dne 7. aprila so se, po določilu v programu, udeležniki kongresa ob 9. uri zjutraj ššli v občinski dvorani, odkoder so odšli k sveti maši, ki se je pevala v staroslovenskem jeziku. Ob 10. uri pa smo odšli v Bondino gledališče, kjer se je imel vršiti kongres. Čim so člani kongresa zaseli svoja mesta, je g. dr. Mazzura odprl kongres s kratkim nagovorom, v katerem je slavil minulost in važnost mesta Dubrovnik, ki je rodil toliko pesnikov, učenjakov in diplomatov. Dovršivši svoj pozdrav se je gospod dr. Mazzura spominjal umrlih tovarišev, ki so nas, kakor je usojeno vsem nam, zapustili telesno, ki pa s plemenitem duhom spremljajo naše delovanje, tovarišev, ki so živo sodelovali na I. in II. kongresu, in ti so: dr. Hubáček, Josip Turnovsky, Bronislav Grabowski, spisatelj ter Peplawski Schnürr, spisatelj in glavni tajnik drugega kongresa slovanskih novinarjev v Krakovu. Bila jim večna slava! Vsi udeležniki kongresa so se dvignili s sedežev.

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 16. aprila 1901.

Dva shoda. Te dni sta poročala poslanca dr. Tavčar in dr. Ferjančič. Prvi je govoril v Ljubljani, drugi v Kamniku.

Dr. Tavčar je govoril največ o dogodkih v hrvatsko-slovenskem klubu in se je parlamentarnega položaja dotaknil le v toliko, v kolikor je dokazoval, da ob razmerah kakor so bile v parlamentu, sploh ni bilo možno kako uspešno parlamentarno delovanje. Shod je vsprejel resolucijo, s katero odobruje izstop dra. Tavčarja iz hrvatsko-slovenskega kluba, ker bo odslej lahko brezobzirno zastopal »gospodarske in narodne koristi mesta ljubljanskega, težnje celokupnega slovenskega naroda in svetlo zvezdo napredne ideje«.

Tudi dr. Ferjančič je govoril o dogodkih v hrvatsko-slovenskem klubu. V svojem razmotrivanju o parlamentarnem položaju je pripovedoval govornik, kako se je vlada slednjič uverila, da proti Čehom treba ubrati mileje strune in kako so poslednji privolili, da pridejo v razpravo nekatere stvari, med katerimi je posebna važna investicijska predloga, v kateri je tudi železniška zveza s Trstom. Ali Čehi se niso v nič obvezali nasproti vladi. Govornik sodi sicer, da bo tudi sedanjí oddelek zasedanja miren, ali ne veruje, da bi državni zbor ostal trajno delaven in da bi se stvari spravile v normalen tir. Res je sicer, da so elementi, ki hočejo obstrukcijo v manjšini, ali v obstrukciji vlada ravno manjšina.

Ozirom na dogodke v hrvatsko-slovenski delegaciji, ne veruje govornik, da bi se sedaj, po izstopu narodno-naprednih poslancev, oba kluba združila!

Vest o ustanovitvi umetnostne akademije s sredstvi cesarjevimi je vzbudila veliko radost v češki javnosti. »Narodni listy« pravijo, da je to cesarjev dar kraljestvu Češkemu. Zasnova galerije, namenjene obema narodoma, da je v opomin češkemu umetnikom, naj se v tekmovalnem boju z umetniškim razvojem vsega sveta ohranijo na oni višini, ki so si jo že priborili.

Župan praški, dr. Vladimir Srb, je dopisal kabinetni pisarni Njeg. Veličanstva nastopno zahvalno brzojavko:

»Dovoljujem si izreči prošnjo, naj se pred najviši prestol predloži najudaneji izraz

iskrene zahvale, ki si jo dovoljuje v imenu zastopstva kraljevega glavnega mesta Prage izreči Njeg. Veličanstvu, našemu najmilostljivejšemu cesarju in kralju, na velikodušnem kraljevem daru, naklonjenem, na podlagi najvišjega odloka za zasnovo galerije del upodablajočih umetnosti v kraljevem glavnem mestu Pragi, ne le kraljestvu Češkemu, ampak tudi glavnemu mestu tega kraljestva, čegar umetniška prizadevanja so po uresničenju te že dolgo gojene želje našla najlaskaveje upoštevaneje.

Svota, ki jo je cesar daroval v ta namen, znaša baje 2 milijona kron.

Nemški prestolonaslednik na Dunaju. Včeraj si je nemški cesarjevič ogledal kupolo cesarske palače in se podal potem v »Prater«. Nekoliko pozneje se je udeležil dejavnosti pri saškem odposlanem, katerega so se udeležili tudi knez Eulenburg s poslaniškim osebjem, kakor tudi predsednik avstrijskega Radečega križa, knez Schönburg s soprogom.

Ob tričetrt na drugo uro popoldne je prestolonaslednik zapustil poslaništvo ter se podal na sprehod v notranje mesto.

Popoldne je cesarjevič obiskal mestno hišo. Najprej si jo je ogledal od zunaj, a potem se je podal v arkanid dvor ter se potem povrnil v cesarsko palačo. Ob 6. uri popoldne je bil na cesarskem dvoru rodbinski obed, katerega so se udeležili cesar, nemški cesarjevič in skoraj vsi člani cesarske hiše. Istodobno se je vršil obed za cesarjevičovo spremstvo in za dvorjane.

Plesa na čast nemškemu prestolonasledniku pri knezu Eulenburgu so se udeležili vsi nadvojvode in nadvojvodinje, knez Schaumburg-Lippe, dvorjani, skupni in avstrijski ministri, predsednika obeh zbornic, diplomatski kor, konzuli in osebe nemškega poslaništva ter slednjič visoko plemstvo. Ob 9. uri zvečer je došel nemški prestolonaslednik s spremstvom. Vsprejela sta ga knez in kneginja Eulenburg.

Četrť ure pozaje je prišel cesar Fran Josip, spremljan po general-adjutantu Paaru. V vestibulu sta ga vsprejela nemški cesarjevič in knez Eulenburg in se je cesar na to podal v vsprejemno dvorano, kjer ga je pričakovala kneginja Eulenburg. Takoj po cesarjevem vstopu v plesno dvorano je pričel ples, katerega je utoril nemški cesarjevič z nadvojvodinjo Marijo Anunciato. Cesar se je poslovil ob 10. uri in pol zvečer, med tem ko je nemški prestolonaslednik ostal na plesu do 2. ure zjutraj, na kar se je podal v cesarsko palačo.

Nemški glasovi o vsprejemu nemškega prestolonaslednika na Dunaju. Kakor ni bilo pričakovati drugače, vidijo nemški listi gori iz rajha v pristranem vsprejemu, prirejenem nemškemu prestolonasledniku v prestolnici avstrijski: dokaz o trdnosti zveze med avstro-ogersko monarhijo in Nemčijo. »Vossische Zeitung« meni, da prijateljstvo med obema vladarjema zagotavlja, da tudi med njima podrejenimi narodi vladajo prijateljska čustva. Sodé s tega gledišča da ima obisk prestolonaslednika na Dunaju gotovo tudi političen pomen. Tudi »Nazione Zeitung« piše v istem smislu in govori le o prijateljstvu med obema državama. Ta list pripisuje trozvezi veliko nalogo za ohranjenje evropskega miru. Nič drugače ne piše »Norddeutsche Allg. Zeitung«, ki govori o intimnosti med obema vladarskima hišama na blagor njihinih narodov.

Viditi je torej, da si avtoritativni listi iz rajha nadevajo rezervo v toliko, da v svojem naglašanju koristnosti zveze med Avstro-Ogersko in Nemčijo ne izzivljajo nenemških narodnosti. No, mi se nočemo varati, in smo uverjeni, da se tu vmes zahtevaj odločitve in več pokorenja zahtevaj trenotka. Uverjeni smo, da nemške liste iz rajha stane mnogo samozatajevanja, da ne apostrofirajo nemštva Avstrije in da vsaj na videz upoštevajo dejstvo, da je v Avstriji poleg Nemcev še drugih narodnosti, katerih ni smeti izzivati očitno. Ali fakt je, da se rečeni listi vsaj za sedaj, pod prvimi utisi dunajskih slavnosti silijo v nekako rezervo in da ne kujejo kapitala za avstrijsko nemštvo. Danes je tako; kako bo jutri: to je seveda drugo vprašanje. Nemec je Nemec — smo vsikliknili nedavno temu, ko smo govorili o Vichingu prokletega spomina. Ali mi smo hoteli povdariti to rezervo, da pade bolj v oči kontrast med pisavo listov iz rajha in ono večine naših domačih nemških listov. Pisava teh listov je res taka, kakor smo jo predvidjali: taka, kakor da se nenemški narodi Avstrije niti ne vpoštevajo

ozirom na vnanjo politiko države. Dotični listi govore le o nemških srečih, ki vriskajo in se radujejo. »Neue Freie Presse« piše n. pr.: »Ljudstvo dunajsko čuti nemško in polaga važnost v to, da izjavlja to svoje čustvo. Le jeden pogled v novinstvo glavnega mesta priča, da se nikdo ne more protiviti temu elementarnemu čustvovanju. Tu ni danes nobene razlike v glasilih javnega menenja na Dunaju. In to, kar je izraženo tu, je več nego uljudnost do gosa cesarjevega. To je pozdrav njegovi domovini, dinastiji in narodu zavezne nemške države: pozdrav do nemškega naroda onkraj mej države, poslan od sinov nemškega naroda v mejah te države!«

V istem tonu piše — in to si moramo dobro zapomniti — tudi krščansko-socialni »Deutsches Volksblatt«. Tudi ta list povdarja z emfazo, kako je ta Dunaj, ki je nemškemu prestolonasledniku pridedil toli sijajen vsprejem, nemški po čustvovanju, krvi in pokoljenju.

Menimo, da ti citati zadostujejo v dokaz, kako naši domači nemški listi obisk nemškega prestolonaslednika fruktificirajo za — nemštvo Avstrije. Da je tako početje skrajno breztaktno, tega ne treba praviti. Ali ne le breztaktno, ampak tudi škodljivo za trozvezo samo, ker Slovane utrija v ledenohladni rezervi, v kateri so nasproti tej zvezi. In da ni dinastičen čut v Avstriji tako globok kakor je, moralo bi med nemškimi narodi ravno sedaj, vsled takega fruktificiranja na škodo avstrijskih narodnosti, zavriščati od nasprotstva proti zvezi monarhije z nemško državo. Da bi naši Nemci enkrat izjavili, da v slučaju, ko bi Nemčija potrebovala našo pomoč v zmislu dogovora, ne bodo zahtevali žrtve tudi od nemških narodnosti in ne bodo zahtevali, da tudi slovanski vojaki Avstrije z stavijo svojo kri, potem: a la bonne heure! Ali mi vemo, da v slučaju komplikacij bodo tudi avstrijski Slovani morali nositi žrtve in da bodo tudi nemški vojaki morali plačevati najhujši davek v varstvo Nemčije! No, to bi se Nemčija lepo zahvalila na zavezništvu z Avstrijo, ako bi ta poslednja mogla postaviti v boj le tisto nemško ljudstvo, katero jedino v »sreči čuti« za zvezo z Nemčijo, ali pa celó le tisto dunajsko ljudstvo, o katerem pravi krščansko (ali je to evfemizem!) socialni »Deutsches Volksblatt«, kako da je nemško po krvi in pokoljenju! Prav za prav bi morali reči: laže, ker nemštvo velikega dela Dunajčanov je prilično istotako pristno, kakor italijanstvo naših Raskovičev, Martiničev, Liebmanov, Poljakov, Arneričev, in kakor se že imenujejo vsi ti — pristni Italijani!

Tako fruktificiranje obiskov na dvoru v prilog nemškim pretenzijam torej ni le skrajno breztaktno, ampak je vredno obsojanja tudi se stališča koristi zveze z Nemčijo same. Mi Slovani, ki, nota bene, sestavljamo veliko večino prebivalstva države, in ki bomo torej, v slučaju potrebe, morali nositi veliko večino denarnih in krvnih žrtv, spoštujemo to zvezo le zato, ker jo je sklenil cesar, ne pa Nemcem na ljubo. A nemški listi, mesto da bi našemu naravnemu čustvovanju nasproti Nemčiji pomagali spoprijaznevati se s to zvezo, in sicer tako, da bi nas skušali uveriti, da se je ta zveza sklenila le v varstvo obeh držav in v interesu evropskega miru, katerega želimo vsi, in da nimamo ni naperjena proti ekzistenci in pravi avstrijskih Slovanov — pa nas nemški listi izzivljajo, žalijo in bagatelizirajo, kakor da nismo nič v državi in kakor da je povsem brez pomena, kako misodimo o trozvezi!! Z ozirom na dejanske narodnostne odnose v Avstriji se more torej reči s polno pravico, da najnevarnejši sovražnik zvezi med Avstro-Ogersko in Nemčijo ni nikdo drugi, nego — avstrijski nemški hegemonisti in nositelji teorije o kladihu in nakovalu ter načela, da oni morajo biti kladihu! To so brezobzirno pokazali tudi sedaj, povodom obiska nemškega prestolonaslednika na Dunaju.

Imenovanja kardinalov. Predsinoči je papež v tajnem konsistoriju imenoval sledeče nove kardinale: carigradskega patrijarha Aleksandra Seminiatelli-Zabarella; nadškofa beneventskega Božidara (Donato) Maria del Olio; apostolskega delegata v Združenih državah, nadškofa efeškega Sebastijana Martinielli-ja; knezoškofa krakovskega Ivana Kozelsko Puzyna; knezoškofa praškega, Leva Skrbenskega; nadškofa ferarskega Julija Boschi; škofa pavjskega Avguščina Riboldija; škofa veroneškega Jerneja Bacilieri-ja; titu-

larnega škofa lepantskega, Kazimira Gennarri-ja; papeževga majordoma Frana Salezija della Volpe; namestnika državnega tajništva, Alojzija Tripepija in tajnika za izredne cerkvene posle, Srečka Cavagnis-a.

Tem povodom je imel papež nagovor na kolegij kardinalov (alokucijo), v katerem je izvajal, da boleštni in za katolike nevarni dogodki postajajo resnejši od dne do dne. Ti dogodki se razširjajo od jednega dela Evrope do drugega. Po prostoru sicer ločeni, ali nadahnjeni z isto voljo, pomenjajo odprto vojno veri. Vodila se je vojna proti verskim družbam, da bi jih polagoma uničili. (Tu je papež mislil na dogodke v Franciji.) Ni pravo, ni pravičnost, ni zasluga niso bili toli močni, da bi preprečili delo razdevanja. To hočejo onemogočiti, da bi se mladina vzgajala v kongregacijah, da-si je iz istih izišlo že mnogo odličnih mož. Na to je papež govoril o položaju papežtva, katero položeno nima vrstnika, kar se dostaje poniženja in grenkobe. Omenivši predlog socialistiških poslancev, tihoči se ločitve žakona, je rekel, da je s tem predlogom k prejšnjim žaljenjem pridodano še novo, ker se svetost krščanskega zakona profanuje in ruši sreča rodbinskega življenja. Papež obžaljuje resnost položaja in pričakuje, da se v prihodnje še poslabša položaj. Pozivlje torej človeško družbo, naj si izprosi božjega razsvitljenja.

Tržaške vesti.

Zoroka. Zaročila se je hči znane rodoljubne družine gosp. Ivana Abrama, gospica Emica Abram, z gospodom dr. med. Antonom Brezeljem. Bilo srečno!

Mili gosti. Minolo nedeljo je bilo dopelo v naše mesto 37 gostov iz Srbije. Na čelu izletnikom je bil veleučeni gospod profesor Borislav Todorović, direktor kraljeve trgovske akademije v Belemgradu. Dalje so bili gg. profesorji: Milerad Petrović, Mirko Popović, Atanasije Popović in Branislav Todorović, vsi profesorji na kraljevi trgovski akademiji v Belemgradu. Pod vodstvom omenjenih gospodov je prišlo tudi 31 dijakov iste kraljeve akademije. Nocoj se dragi gosti odpeljejo v Benetke, od koder se zopet povrnejo čez dva dni in odpotujejo potem preko Ljubljane.

Naš poročevalec, ki je imel priliko občevati z gosp. vodjo, kakor tudi gg. profesorji in dijaki, jih je vprašal, so si li ogledali sedeže naših narodnih društev? Gospoda gosti so izjavili, da imajo premalo časa in da jih ni nikdo opozoril na to! Narodni dom — narodni dom — kje si?! Da-si pozno, kliče mojim gostom: Dobro došli in srečen pot v Benetke in srečen povratek! Gospod vodja, prof. Todorović, nam je povedal, da je že bil v Trstu in sicer leta 1896., ko je vodil tedanje dijake na poučnem potovanju.

Bog dal, da bi, ko se isti gospod povrne zopet v naše mesto, našel tu skupno ognjišče tržaških Slovanov — da bi našel »Narodni dom«!

Gospoda gosti so si ogledali večino znamenitosti našega mesta — niso pa gotovo opazili kislih obrazov naših lahonov, videčih našo trobojnico na prsih izletnikov!

Politiški otroci. Naši italijanski politiki znajo — to jim mora pripoznati tudi najčrneja zavist — (kjer imajo namreč moč v rokah) tlačiti in proganjati drugomisljenike na način, ki bi bil v diko vsakemu absolutistu in tiranu iz najmračnejših dob sužnosti človeškega intelekta. Ko hočejo — in to hočejo vedno — drugim kratiti narodna in politična prava ter kratiti slobodo razvoja, znajo uprav mojsterski izogibati se določilom zakona, ki ravno določa vsem jednaka prava. Nedosežni so v cinizmu, ki ga kažejo proti zahtevam javne morale, a občeudovanje nas vseh vzbuja mnogokateri njih — glej gospodarske razmere v Istri! — kako spretno balaneira na tanki niti med življenjem poštenjaka in kazenskim zakonom. V vsem tem in mnogim drugim so naši politiki mojstri. Ali nekaj vendar niso ti politiki: politiki niso! Menimo namreč: resni politiki. Saj je znano, koliko neslanosti so že njihova glasila napisala o ulogi, ki jo igrajo italijanski poslanci na Dunaju, koliko baharije, da-si je ta uloga proketo žalostna.

Tako dela znano tržaško glasilo danes divje skoče, kakoršnje zna delati le politiki — harlekin. Kakor znano so se vršila te dni pogajanja med tirolskimi Nemci in Italijani in je prišlo tudi do nekega sporazumljenja. V svojem poročilu je nemški državni po-

slanec Grabmayer napravil nekoliko komplimentov na adresu Italijanov ter pravi, da morejo priti slučaj, ko bodo glasi Italijanov odločevali o glasovanjih v parlamentu. Seveda je možno kaj takega o razmerah v avstrijski zbornici. To zadošča laškemu glasilu, da se je spustilo v vratolomne višine svoje megalomanije in se dela, kakor da Italijani nosijo vso notranjo političsko konstelacijo na svojih ramenih. Pаметen človek pa poreče, da isto tako, kakor tistih 19 italijanskih glasov, morejo odločati tudi glasovi vsake druge skupine. In harlekin pripisuje le sedanji odločni opoziciji italijanskih poslancev, da je prišlo v Tirolu do sporazumljenja.

Vsaki politični otrok pa ve, kje je resnični vzrok, da je bilo vladi res ležeče na tem, da je prišlo do takega sporazumljenja. Za vlado pomenja vsikdar veliko nevšečnost, ker izhaja iz tega veliko sitnosti in neprivilegije, ako kateri zakonodajni zastop ne funkcionira. Tako je bilo v Tirolu. Italijani so začeli žugati, da bodo z obstrukcijo preprečali vsako delovanje. To bi bilo seveda na veliko škodo nemški večini v deželi. V prvi vrsti ozir na to večino so torej silili vlado, da je želela kakega modus vivendi v Tirolu, ne pa morda strah pred opozicijo Italijanov v parlamentu na Dunaju. Kar so dosegli Italijani v Tirolu, so dosegli se svojo politiko doma; italijanski vitezi žalostne postave iz Regione Giulia pa ostajajo prej ko slej smešne figure na šahovni deski avstrijskega političnega življenja, a njihovi slavitelji v laških novinah — politični harlekin!

Španska muha. Iz delavskih krogov pri sv. Jakobu nam pišejo: Gospod urednik! Vidite, vidite, kako Vam je začela španska muha brenčati okolo Vaših ušes. Ko bi bili mi na Vašem mestu, bi nas razsrdila tista — španska muha, Vi pa se še menite ne zanjo! Mi ne bi mogli drugače, nego da bi vzeli — muhovnik v roke, Vi pa ostajate mirni, hladni; morda pa ravno to najbolj jezi tisto — špansko muho. Pa saj se vidi, kako jo to jezi: za vse muhe se brigade, ki Vam nadežno brenčé okolo ušes, le za — špansko muho se ne menite. Od Vas torej absolutno ni pričakovati, da bi vzeli muhovnik v roko; ni pa izključeno, da ga, o primerni priliki, vzamemo mi delavci v roko. In ko se zgodi to, se zgodi — bodite uverjeni o tem — prav temeljito!

Dedna kultura! Kakor doznajemo, je bilo te dni slučajev, ko so sinovi avite colture žvižgali semkaj došlim gostom iz Srbije, oziroma slovanskim znakom, ki so jih isti nosili! Tako vabijo tu tuje-goste v naše mesto! Povsod drugod uporabljajo vsa sredstva, da je pritok tujcev čim večji; celó društva ustanovljajo, katerim je naloga: vaba gostov-tujcev, ker vedo, da z gosti prihaja vsikdar denar v deželo. Da, vsako večje mesto, ako hoče prosperovati, mora imeti že v proračunu dohodek po tujcih! Pri nas pa o belem dnevu — zasramujejo tujce. Zakaj? O da, vzrok je jako nizek, kakor kaže ta-le izgled s srbskimi gosti. Tako se dela pri nas za blagostanje Trsta! Ali niso ti ljudje že popolnoma zblazneli?! Čujemo, da je redarstvo prišlo enega tistih grdih skruniteljev povsodi drugod po svetu veljavne prijaznosti in uljudnosti do tujcev, dokler si ti-le primerno vedejo, kakor je bilo v tem slučaju.

Predavanje o parizki razstavi. Predsedništvo dež. komisije za parizko svetovno razstavo nas obvešča, da bo profesor Sartori dne 17. in 18. t. m. ob 8. uri zvečer poročal v borzni dvorani o najznamenitejših novostih, ki so bile razstavljene na parizki svetovni razstavi, s posebnim ozirom na industrijo Trsta in Primorske. Ta predavanja bodo javna in se jih lahko vsakdo brezplačno udeleži.

Hrvatsko-slovanska vzajemnost. Ozirom na današnjo književno vest, ki jo prinašamo danes na drugem mestu, bodo gotovo čitatelje zanimali nastopni podatki, posneti po »Slov. Narodu« o zgodovini knjige »Spomen evieće«:

»Knjiga »Spomen evieće« ima svojo zgodovino. Ko so se Hrvati pripravljali, da proslavijo jubilej svoje dike-biskupa, sprožila je »Hrvatska Matica« misel, da se ta slava ne sme izvršiti brez Slovencev. Oba naroda naj bi zasvedočila, da ju ne loči »Sotla«, da sta jeden narod, kateri ravno o tej priliki naj dejanjski pokaže, da ima jednak književni smoter. Tako je nastala knjiga »Spomen evieće«, ki je zaamenita ne samo po vsebini in po pisateljih, ampak tudi po tem, da so jo spisali in sestavili hrvaški in slovenski pisatelji ter umetniki. To je prvi

korak k združevanju, in »Matice Hrvatske« gre hvala in zasluga, da je to misel izvela toli sijajno.

Deputacija, došla v soboto v Ljubljano, je izročila izvode te knjige županu Hribarju kakor zastopniku mesta Ljubljane, odboru Matice slovenske, knezoškofu ljubljanskemu in obema urednikoma slovenskega dela: A. Askereu in dru. Lampetu. Hrvatskemu odposlanstvu na čast je župan Hribar priredil banket v hotelu »pri slonu«, katerega so se udeležili tudi slovenski sodelavci knjige »Spomen evieće«. Na banketu so proslavljali idejo hrvatsko-slovenske vzajemnosti. Biskupu Strossmayerju so odposlali brzojavko in biskup se je zahvalil z nastopno brzojavko:

»Hvala liepa Vama i slavnim slovenskim spisateljima na počasti i odlikovanju. Bog blagoslovio sve vas, d'čnoga župana i bielu Ljubljano slovansko-slovensku. Strossmayer, biskup«.

Z naših sodišč. Kmetovalec Ivan Marija Vatovae je spoznal Marijo Cergol iz Bjeke, ko je ta služila pri Vincencu Kosiču na Vrdeli in se je dne 7. novembra 1900 poročil z njo. Soproga sta vzela v najem posestvo Gasparo na Greti, katero je mož obdeloval. Zakonski mir pa ni dolgo trajal, ker je imel Vatovae malo veselja do dela in ga je radi tega žena večkrat zmerjala, na kar je mož odgovarjal s pretepanjem. V istej hiši biva joči Anton Kavčič je slišal, kako je Vatovec dvakrat svoji ženi pretil: »Najprej ubijem tebe in potem samega sebe, ali pa pojdem za 20 let v Koper«. Tudi druge osebe so bile priče neprestanemu prepričanju med zakonskima; sestra žene, Ana Cergol, katere je stanovala pri njih, je videla, kako je nekega dne grozil Vatovae svoji ženi s srpom. Dne 13. decembra m. l., komaj en mesec po poroki, pozivala je žena svojega moža zjutraj zgodaj, naj se poda na delo! Ker se je pa ta branil iti, je nastal zopet preprič, kar je Vatovec tako razkačilo, da je od jeze raztrgal ženinovo obleko, a potem se je podal z železnim kladivom v njivo; žena, katere je slutila, da jo hoče mož pretepati, je zbežala, ali Vatovae je udrl za njo in jo dvakrat udaril s kladivom po glavi, tako, da se je onesveščena zgrudila na tla, ter jo še potem, ko je nezavestna ležala na tleh, večkrat udaril po glavi. Na to pa je on sam skočil v bližnji vodnjak, od kjer so ga, ker je upil na pomoč, izvlekli sosedje.

Potem je pobegnil, a se kmalu predstavil policiji, kjer je priznal svoje hudodelstvo. Radi tega čina je tukajšnje porotno sodišče včeraj obsodilo Vatoveca na 15-letno težko ječo. Predsedoval je deželni sodnik svetnik Petronio, državno pravdnštvo je zastopal dr. Chersich in obtožena je branil dr. Janovitz.

Čudna »manijera«. Delavca Mihaela Dodiča, stanujočega pri sv. M. Magd. zgornji št. 146, doletel je predsinoči kaj zanimiv obisk.

Prišel je k njemu, ravno ko je večerjal, 24-letni delavec Alojzij L. ter ga vprašal, da-li stanuje tam neki Ivan, kar je Dodič zanikal. Na to je pristavil nenavadni gost: »A, ne stoji tukaj?« in je udaril Dodiča s pestjo po obrazu. Ponovil je še enkrat vprašanje in zopet se je ponovila zgorajja procedura. Na to je Dodič nepoklicanega gosta vrغل iz hiše ter zaprl vrata. Včeraj zjutraj je naznanil stvar policiji.

Tatvina na železnici. Lastniku trdke Carl Greinitz Neffen, Ivanu Dettelbachu, so, ko se je s svojo soprogo vozil na železnici iz Genove v Trst, neznan tatovi ukradli iz kovčka briljantni nakit njegove soproge, vreden nad tisoč kron.

Tatvina. Danes ob jedni uri po polnoči so neznan tatovi udrl v zalogo vina Antona Markoviča v ulici Bachi in so odnesli sodček, v katerem je bilo 30 litrov vina. Po sreči so pozabili pogledati v pisarno, kjer je bil precejšen znesek denarja. Nekoliko pozneje so redarji našli sodček v ulici Alfieri, ali bil je — prazen!

Poskušen samomor. Sinoči ob 11. uri in pol se je zastrupila 46-l. Alojzija P. iz ulice Riborgo. Domačin pa so še pravočasno zapazili ta čin, tar poklicali Trevesa, ki je nesrečnici dal protistrupa ter jo potem v kočiji sprovel v bolnišnico, kjer so jo spravili iz vsake nevarnosti.

Dražbe premlečin. V sredo, dne 17. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premlečin: v ulici Maiolica št. 15, hišna oprava; v ul. Solitario št. 27 in v ulici Manzoni 23-45, mizarska oprema in vel. ormara; S. Servolo

8-10, hišna oprava; v ulici dello Scoglio št. 3, hišna oprava; Škorklja pol. št. 36, hišna oprava.

Ni slabo zamenjal. Artur Polacco iz ulice Aequedotto št. 33 je naznanil policiji, da mu je nekdo »po pomoti« zamenjal v neki kavarni njegov vršnik, vreden 80 K, ter pustil v nadomestilo drugega starega in ničvrednega.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 11.0, ob 2. uri popoldne 16.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 755.9. — Danes plima ob 7.48 predp. in ob 8.9 pop.; oseka ob 1.50 predpoludne in ob 1.57 popoldne.

Delavsko konsumno društvo pri sv. Jakobu v Trstu, vključena zadruga z omejenim poročtvom, vabi svoje zadržnike še tem potom, če tudi so posebej prejeli vabilo in letni račun, na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 21. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v dvorani »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v ulici Stadion št. 19. Polnoštevne udeležbe se nadeja

ravnateljstvo.

Dramatična vaja bo, kakor navadno, jutri v sredo v »Podpornem in bralnem društvu« ob 8. uri in pol zvečer.

Ker se bliža čas, ko bo treba nastopiti, so vsi oni, ki so udeleženi na igri, naprošeni, da gotovo pridejo na to vajo.

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda. Barkovljanski rodoljubi so darovali kakor dobiček na kegljišču za Velikonočne praznike potom uprave »Edinosti« 5 K 12 st., v pušici »Tržaškega Sokola« shranjeni pri g. Josipu Kranjcu 2 K 98 st. Bratovščina sv. Cirila in Metoda od preostanka na veselici v Barkovljah dne 4. t. m. 80 K. Ivanka Grk je nabrala v veselici družbi v Škednju 3 K 20 st.

Vesti iz ostale Primorske.

× Predsednik zbornice poslancev o Dalmaciji. Minole sobote je predsednik zbornice poslancev, grof Vetter von der Lilie, na potu iz Dubrovnika na Dunaj, obiskal tudi Zadar, kjer si je v spremstvu poslanca Biankinija in korarja Liepopilija ogledal tamonjne znamenitosti. O tej priliki je grof Vetter izrazil svoje občudovanje na naravnih lepota Dalmacije, in je pripoznal brez ovinkov, da se Dalmacija zanemarljivo neopravičeno. Prav da je in je tudi v dolžnost dalmatinskim poslancem, da store vse v ta namen, da se enkrat neha to zapostavljanje.

× Častnik posekal vojaka s sabljo. Iz Gorice poročajo, da je poročnik Hort težko ranil s sabljo nekega vojaka tamonjnega pešpolka, ker ga isti baje ni pozdravil.

× Naval tujecev v Opatiji. Zadnja, dne 13. t. m. izdana zdraviliška lista naznanja, da je bilo od 1. septembra m. l. 10.206 tujecev v Opatiji, samo od 4. t. m. je prirastlo 630 tujecev. Dne 10. t. m. tam navzoče število tujecev je znašalo 2041 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* Za Prešernov spomenik je veselica, prirejena v Škofjiloki, donesla 346 K čistega dobička. Slava Škofjeločanom, zlasti pa škofjeloškim rodoljubkam, ki so toli srečno privedile to veselico!

* Vodovod v Novem mestu. V »Slovenskem Narodu« čitamo, da je minister-ski predsednik dr. Körber obvestil državnega poslanca Plantana, da je zakon, tičeči se vodovoda v Novem mestu, zadobil najvišjo sankeijo. S tem je ugodno rešeno to vprašanje, ki je važno ne le za Novomesto, ampak tudi za vso deželo.

Razne vesti.

Volilci na Ogrskem po narodnostih. Ogrska ima 960.000 volilcev. Po narodnosti se ti volilci približno razvrščajo tako-le: 587.000 Madjarov, 115.000 Nemcev, 105.000 Rumunov, 87.000 Slovakov, 47.000 Srbov in Hrvatov, 16.000 Malorusov, 1600 Slovencev in 1400 Italijanov. Torej poleg 587.000 madjar-skih le 373.000 in drugih narodnosti. Že ta je značilno za pravico, ki vlada na Ogrskem; ali kričeča ilustracija za slobodo, ki vlada na Ogrskem, je dejstvo, da v priči tolikemu številu se, narodnosti na Ogrskem niti ne morejo spuščati v bolilno borbo.

Tudi kulturna slika iz XX. stoletja. List »Reichspost« je izvedel, da so onega bivšega

častnika, markija Tacolija, ki je bil degradiran, ker se ni hotel dvobojevati, sklenjé se na svoja kračanska načela, uvrstili k »trenu« kakor prostaka.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 16. marca do 8. aprila t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in korporacije: Upravništvo »Slov. Naroda« 172-13 K, Ant. Lokar v Ajdovščini zbirko 5 K, župan Iv. Hribar po dr. K. Trillerju 50 K, ki jih je plačal njegov nasprotnik iz kazenske poravnave; župnik P. Bohinjec 10 K, Mohorjani v gorenjskih Ratečah 4 K, vesela družba na Raki 2 K, Jos. Kontelj v Trnovem zbirko 10 K, šentjakovski Mohorjani v Ljubljani po kapl. Fr. Ferjančiču 25-13 K, veletržec Fr. Kollmann od svetilniških cilindrov 105 K, dar 40 K in iz nabiralnika 5 K, omizje pri Kraljici v Višnji gori 2-30 K, učit. Ant. Špan v Slov. Bistrici nabral pri zborovanju Sl. B. učit. društva 2-70 K, vesela družba v Podgorškovi gostilni na Ponikvi 5 K, arhivar A. Aškerc za pirhe 5 K, litijske in šmartinske Slovenke za pirhe 200 K, (po »Slov. Narodu«), rajhenburški Harambaša s hajduki za pirhe 4 K, župnik Ljud. Jenko pri Sv. Duhu za pirhe 5 K; občine: Šempas 20 K, Globoko pri Brežicah 4 K, Stara Loka 20 K, Kobarje pri Mozirju 5 K, Volčji potok pri Radomlji 3 K, Podgora pri Dobrepoljah 5 K, Radovljica 30 K; posojilnice: v Mokronogu 40 K, v Logatecu 40 K, v Trboviah 20 K; podružnice: ženska v Celju 255 K, v Ljutomeru 50 K, ženska za Radovljico in okolico 200 K, moška v Kamniku 160 K, moška v Radovljici 82 K, ženska v Krškem 33 K, ženska in moška v Ribnici dokodek veselica 128-84 K, (po »Slovenskem Narodu«), ženska v Ormožu 60-80 K, ženska šentpeterska v Ljubljani 392-40 K, za Ruše in okolico 100 K, v Slov. Bistrici 108 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Književnost in umetnost.

Knjige »Matice Hrvatske« za leto 1900 so nam došle. Lep dar je to: 8 knjig. Ta dar, ki ga je odbor družbe poklonil svojim členom, mora vzradestiti vsakogar in kar diviti se moramo trudu in marljivosti odbora, sosebno še, če upoštevamo naše književne razmere. Tu vam je najizbranejša čitva za vse sloje srednjega stanu. Zlasti pa je jedna knjiga biser. O tej knjigi — »Spomen evieće iz hrvatskih i slovenskih dubrava« — pravi odbor sam v doposlani nam okrožnici, da ta knjiga nadkriljuje v vsakem pogledu vse dosedaj po Matici izdane knjige. »Rodila jo je hvaležnost na izkazanih dobrotah hrvatski in slovenski knjigi in umetnosti (knjiga je poklonjena zvezdi naši, našemu Strossmayerju), a spleli so jo v venec v bratski skupnosti hvaležni pisatelji in umetniki dveh pobratimskih narodov, a »Matica Hrvatska« jo uprav vele-dušno podarja svojim členom na kraju stoletja, da se bodo spominjali poznejši rodovi hrvatskega in slovenskega naroda, kako so se nekdanj poštevali narodni prosvetni dobrot-niki. Bil je to srečen začetek hrvatsko-slovenske književne in umetniške vzajemnosti, s katerimi »Matica Hrvatska« tako lepo stopa pred svoje člene, a obenem odsev onega skupnega dnelepše bodočnosti, za katerim so izbrani hrvatsko-slovenski sinovi v prošlem stoletju toli željno težili, a ga niso mogli dočeka ti.«

Tem lastnim besedam odbora nimamo mi pridodati drugega, nego željo, da bi ne bilo nijednega izobraženega Slovenca, ki ne bi imel krasnih knjig »Matice Hrvatske« na svoji mizi!

Brzojavna poročila.

Slavnosti na Dunaju.

DUNAJ 16. (B.) Spomladna parada, ki se je imela vršiti v navzočnosti nemškega prestolonaslednika, ježbila odpovedana radi slabega vremena.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 16. (B.) Lord Kitchener javlja iz Pretorije včerajšnjega dne: Med operacijami Babingtonsa je polkovnik Rawling-ton severozapadno od Klerksdorpja o zori presenetil tabor Smutsa. Pet Burov je bilo umorjenih, 10 ranjenih in 23 ujetih. Angleži so zaplenili 2 topa, 2 voza s streljivom, nekaj

konj in druge živali. Angleži so imeli tri ranjene. Polkovnik Plumer je ujel jednega korneta in 16 Burov ter je uplenil 10 voz, 18 pušk in nekaj konj. (V nasprotju s temi angležskimi »zmagami« pa hočejo nekatere vesti vedeti, da so Buri ujeli generala Frencha in 500 Angležev. Op. Ured.)

BARKLYEAST 15. (B.) Sodni dvor za veleizdajo je obsodil člena kapskega parlamenta Deweta v tri leta ječe in v denarno globo tisoč funtov šterlingov.

Smrt dveh čeških slikarjev.

PARIZ 15. (B.) Danes o poludne je umrl v svojem stanovanju slavni češki slikar Vaclav Brožík v 49. letu svoje dobe. Brožík, kateri je vsako leto preživel nekoliko mesecev v Parizu, je došel semkaj pred kakimi tremi meseci, da bi ga zdravniki pregledali radi neke srčne bolezni, ki ga je mučila že jedno leto sem. Brožík je zapustil soprogo, dvajsetletnega sina in osemletno hčerko.

PRAGA 15. (B.) V razburčenju živčevja se je ustrelil danes 24-letni češki slikar pokrajini, Otokar Lebedak, jeden najboljših češke šole.

Ustaja na Kitajskem.

BEROLIN 16. (B.) »Local Anzeiger« javlja iz Pekinga včerajšnjega dne: Kakor morilec stotnika Bartscha so zalotili danes nekega mladega Kitajca imenom Hovan. Isti priznava storjeni čin, ki ga je izvršil baje radi tega, ker je stotnik Bartsch grdo ravnal z njim. Kitajec se celó ponaša s svojim činom. Hovana in nekega drugega istotako danes aretiranega Kitajca so našli, ko sta jezdila na konju Bartscha. Razun teh dveh so zaprli še dva druga Kitajca, ki sta baje v zvezi z umorstvom.

ŠANGAJ 15. (B.) Neka brzojavka v »North China Daily News« potrja vesti iz Singanfu, došle nekemu visokemu: uradniku, da se namreč kitajski dvor pripravlja na odpotovanje v Hsiangjiang v pokrajini Huppei. Vest je potrjena po dejstvu, da so uradniki šestih ministerstev nedavno temu povsem na tiho odšli iz Pekinga v Singanfu, in to v predpostavki, da se zasnjuje novo glavno mesto. Tudi poveljnik orožništva v Pekingu da je na potu v Singanfu.

LONDON 16. (B.) »Daily Express« javlja iz Tokija včerajšnjega dne: Mali od-delki ruskih pomorščakov, štacijonirani v Masampo, so se umaknili vsled prigovarjanja Japoncev.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA:
Via Tesa, vogal
Via Limitanea

ZALOGE:
Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Slovenska družina

daje v najem lepo mobilirano sobo za dva gospoda v ulici Geppa št. 10. I. n.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

MATTONI'S GIESHÜBLER

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Poštarne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštarne prosta.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič
čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Financijske vloge na knjižice s 4%.
 Posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plzni, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Igľavi, Moravski Ostravi.

Vabilo!

„Konsumno in kmetijsko društvo
 v Saležu“, vabi na

občni zbor

ki se bode vršil dne 21. aprila t. l.
 točno ob 1. uri pop. v prostorih „Kon-
 sumnega društva“ v Saležu.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora in nad-
 zorništa.
5. Razni predlogi.

ODBOR.

„Secesija“.

Kuhinjska posoda od sivega emaj-
 liranega železa, prekaša vse druge enake
 izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter
 je zelo po ceni in brez konkurence. Za-
 loga popolne kuhinjske oprave. No-
 vost te vrste je patentovani stroj za
 kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam
 od sebe, ne da bi bilo ga treba nad-
 zorovati. Izključno prodajo ima

Anton Amadeo

zaloga železa, kovin in kuhinjskih potrebščin
 TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
 priporoča

pristna bela in črna vina iz vi-
 pavskih, furlanskih, briskih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
 leznici na vse kraje avstro-ogrske monarhije
 v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
 šilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Podpisani si časti naznanjati slav-

nemu občinstvu v mestu, okolici in
 na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.

v Trstu, ulica Barriera vecchia 4

Blago pošiljam franco na dom
 po naročbi na debelo in drobno. Po-
 šiljatve na deželo s poštnim povzetjem.

Za mnogobrojne naročbe se toplo
 priporoča udani

Josip Gregorčič

Trgov.-obrtna registrirana zadruga
 z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s.
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadruženike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 polnočnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in
 milo učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
 nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapetja. Teh kroglic, ki so tudi pod
 imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane,
 stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1
 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljativjo: 1 zavitek
 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov
 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi
 stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev, 1 lonček 40 kr., s
 poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz

ozkega trpotca razslizajoč, 1
 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam

zoper golšo, 1 steklenica 40 kr., s
 poštnine prosto pošiljativjo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati

izvrstno krepilo za želodce in živce, 1
 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka

želodčna tinktura (preje živ-
 ljenska

esenca imenovana.) — Lahko razstoplju-
 joče zdravilo, dražilnega in krepjujočega
 učinka na želodce pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanaestorica
 steklenic 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam

zoper rane, 1 steklenica
 50 kr.

Tannochinin-pomada

J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo
 za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Stendel-a, 1 lonček 50 kr., s
 poštnine prosto pošiljativjo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
 slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razem tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-
 šene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbijo vsi predmeti, katerih morda
 ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljatve po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
 denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Ce se prej vpošlje denar (najboljše s pošto nakaznico), potem
 je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljativah proti povzetju.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
 iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
 vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih
 hitro zdravi ter odpravi na človeškem
 telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je
 za hribolazce, kolesarje in jezdece ne-
 obhodno potrebno.

Vdobi se v lekarnah.

Po pošti franco 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s
 cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu
 (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjo varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti: zatorej
 naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI.

Cenjene gospodinje
 skusite da ta naša
 izborna sladna kava
 najde pot v vsako
 slovensko hišo.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglašji za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih antcipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filijalka ulica Riborgo 15 ima
 veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v škatljicah, finih biskotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franco na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazzeta Negozianti št. 1
 priporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarn
 „Commercio“ in „Tedesco“
 ki st. shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro št. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbnjeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga zaznovrstnega
 pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
 Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajalnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

„Pri Karolini“

Gostilna v Škednju št. 31 (pri Remo-
 linu v bližini plavžev (ferriera) se odda
 vsled smrti lastnice takoj v najem.

Natančneje poizvedbe v pisarni
 Dra. M. Pretner - ja advokata v Trstu,
 Via Cassa di risparmio št. 7

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
 VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
 in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
 zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo
 zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr.
 avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
 in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
 To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
 sterstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v
 resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
 gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego
 da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
 dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski
 zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
 so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
 imeti najfinejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu	„ 34 „
Fino vino iz VISA	„ 34 „
Vino Opello	„ 38 „
Belo vino iz VISA	„ 40 „

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče).